

32. BẤT LỰC HÀNH, ĐẢN HỌC VĂN. TRƯỞNG PHÙ HOA, THÀNH HÀ NHÂN. ĐẢN LỰC HÀNH, BẤT HỌC VĂN. NHÂM KỶ KIẾN, MUỘI LÝ CHÂN.

Không gắng làm, chỉ học văn

Chỉ bề ngoài, thành người nào.

Nếu gắng làm, không học văn

Theo ý mình, mù lẽ phải.

Câu Kinh văn này đã điếm ra rằng học văn của một người muốn được tăng tiến thì tất phải “*lực hành*” (*gắng làm*) và “*học văn*”. Đây được gọi là “*học đi đôi với hành*”. Điều này vô cùng quan trọng. “*Học đi đôi với hành*”, “*học*” và “*hành*” giống như hai bánh xe, nếu như chỉ có một bánh thì xe khó mà đi được, nhất định phải có hai bánh xe cùng quay mới được. Nếu như chỉ có một bánh xe quay, còn chiếc kia bị hỏng thì sẽ có kết quả ra sao? Chúng ta xem, câu Kinh văn trên viết rằng không thực hành mà chỉ học văn, chỉ có đi xem sách, thậm chí chỉ đạt được thành tích cao trong học tập thì cuối cùng sẽ “*trưởng phù hoa*” (*chỉ bề ngoài*), chỉ có cái vỏ bề ngoài.

Các vị coi, đứa bé sáu, bảy tuổi khi tôi dạy chúng “Đệ Tử Quy” và nói với chúng rằng: *Hôm nay thầy giáo dạy các em Đệ Tử Quy*”. Chúng liền nói ngay: “*Chúng em đều học rồi, đều có thể đọc thuộc lòng*”. Chúng có tâm kiêu ngạo: “*Có nên học không?*”. Không học mà tự nhiên lại có! Cho nên chúng ta phải cẩn thận. Khi mới bắt đầu, chúng ta nhất định phải để cho bọn trẻ hiểu được rằng học vấn thì nhất định phải làm cho được, phải đi thực hiện cho được, nếu không sẽ sinh ra thói quen phù phiếm.

Chúng ta cũng đã từng xem một bài báo nói rằng: “*Học sinh có tài cao nhưng trong cuộc sống lại là một đứa con thiếu năng trí tuệ*”. Tại sao học sinh đạt thành tích học tập cao như vậy, xem qua rất nhiều sách mà kết quả làm người cũng không biết làm? **Bởi vì mục đích bọn trẻ học những sách này để dùng cho thi cử, nhưng lại không ăn khớp với cuộc sống.** Cho nên có thể tỷ lệ ly hôn của thạc sỹ, tiến sỹ là cao nhất. Tại sao người học nhiều mà ngược lại ngay cả sự bao dung, ngay cả sự rộng lượng, ngay cả sự thương yêu người khác cũng không có? Vấn đề ở đâu? Vậy sách vở cho

họ điều gì? Sự phù phiếm. Họ cảm thấy rằng học lực của họ cao như vậy thì mọi người phải nghe theo họ. Hơn nữa, nếu như họ lại là tiến sỹ về tin học thì càng phiền phức. Bởi cả ngày họ làm bạn với máy vi tính, mà máy vi tính lại dễ quản lý, chỉ cần ấn nút là nó làm theo liền. Nhưng phương pháp này đối với người có dùng được không? Tuyệt đối sẽ khiến chúng bạn xa lánh. Cho nên “*Dur Lực Học Văn*” (*Có thừa sức thì học văn*), học xong văn thì chúng ta nhất định phải đi thực hành, nếu không sẽ trở thành “*trưởng phù hoa, thành hà nhân*” (*Chỉ bề ngoài, thành người nào*).

“*Dẫn lực hành*” (*nếu gắng làm*), họ cũng rất nghiêm túc, chỉ cần nghe được một câu là họ liền làm theo một câu. Nhưng trong quá trình này họ không tiếp tục học tập, không tiếp tục sửa chữa thì có thể sẽ “*nhậm kỳ kiến, muội lý chân*” (*theo ý mình, mù lẽ phải*). Ví dụ như họ học chữ “*hiếu*”, họ nói là phải hiếu thảo, cho nên cha mẹ có sai bảo điều gì thì mình đều phải làm. Cha của họ bảo với họ rằng: “*Phải bỏ vợ*”. Tốt, thế là bỏ vợ! Như vậy là không đúng! Nếu như người vợ không có lỗi lầm gì, chỉ là có mối quan hệ không

tốt với cha mẹ chồng, như vậy họ có thể bỏ vợ không? Không được! Như vậy là không có đạo nghĩa. Khi họ chân thật bỏ vợ là họ đã đưa cha mẹ vào tình thế bất nghĩa. Đến lúc đó không biết bà con lối xóm sẽ nói sao đối với cha mẹ của họ. Bởi vì “*bất giáo nhi sát*”, chưa dạy bảo cô ấy tử tế, thời ngày xưa là giết chết, thời nay là đuổi người ta ra khỏi nhà. Như vậy là rất tàn nhẫn.

Cho nên các vị phải “*học văn*” thì mới hiểu được rằng, chữ “*thuận theo*” này cần phải được thực hiện một cách linh hoạt. Khi cha mẹ đúng thì chúng ta phải toàn tâm, toàn ý làm theo để cho cha mẹ cảm thấy rằng các vị rất hiểu biết. Khi phương pháp của cha mẹ có chỗ không thỏa đáng thì chúng ta phải lựa theo tình thế. Đương nhiên chúng ta cũng không nên lập tức chống đối, có thể dùng chiến thuật vu hồi, đợi khi cha mẹ bình tĩnh trở lại thì lúc đó chúng ta lập tức “*thân hữu quá, giá sử canh. Di ngô sắc, nhu ngô thanh*” (*cha mẹ lỗi, khuyên thay đổi. Mặt ta vui, lời ta dịu*).

Cho nên chữ “*thuận theo*” này tuyệt đối không phải là cha mẹ nói cái gì thì phải làm cái đó. Nhưng khi họ không

tiếp tục học tập, không tiếp tục nghe những bài giảng của thiện tri thức thì có thể họ sẽ “*nhâm kỹ kiến, muội lý chân*” (theo ý mình, mù lẽ phải). Cho nên học vấn thì phải “*lực hành*” cộng với “*học văn*”, “*học đi đôi với hành*”. Bởi các vị thực hành càng triệt để thì lại càng giúp các vị thêm thấu hiểu. Và khi các vị càng thấu hiểu thì việc thực hành của các vị lại càng đến nơi đến chốn. Hơn nữa việc thực hành này, chữ “*hành*” là đầu mối then chốt, khi các vị có thực hành thì các vị mới có được sự cảm ngộ.

Quý vị thân mến! Nếu như các vị không tin, các vị có thể cầm lấy quyển “Đệ Tử Quy” và chọn mười câu. Các vị nói: “*Trong nửa năm mình phải làm được mười câu này.*” Khi các vị chân thật thực hiện được mười câu này trong nửa năm thì các vị chợt cảm thấy những câu khác các vị cũng có thể làm được. Bởi việc thực hành này đã khai thông ngộ tính của các vị.

Khi chúng ta học tới “*hoãn yết liêm, vật hữu thanh*” (vén rèm cửa, chớ ra tiếng), ngay cả đến một động tác nho nhỏ chúng ta cũng biết thông cảm cho cảm nhận của người khác.

Khi các vị làm được triệt để thì động tác này nội hóa thành tư tưởng của các vị. Khi các vị luôn luôn biết nghĩ cho người khác, thì các vị sẽ từ thực hiện được một câu của “Đệ Tử Quy” mà trở thành thực hiện được nhiều câu. Có thể là mấy câu các vị cũng chọt lĩnh hội được.

“Nhân bất nhàn, vật sự giao. Nhân bất an, vật thoái nhiều” (Người không rảnh, chớ nã phiền. Người bất an, không quấy nhiều), bởi khi các vị thật sự đã làm được một câu này, thì tâm cung kính của các vị, tâm chu đáo, tâm lượng thứ của các vị sẽ được thăng tiến. Cho nên chúng ta phải trung thực! Các vị không được mới bắt đầu đã nói: *“Nhiều câu như vậy tôi thật sự không thực hiện nổi!”*. Các vị chỉ cần lĩnh hội được một câu thì liền lập tức đi thực hành. Thực hành mới có thể làm cho các vị tràn đầy niềm vui. Cho nên phải: *“Học đi đôi với hành”*.

Người giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Nơi giảng: Đài Nam Đài Loan

Thời gian giảng: Năm 2005

Dịch giả: Tống Như Cường